

Міністерство освіти і науки України
Мелітопольський державний
педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

СТРАТЕГІЯ

РОЗВИТКУ

МЕЛІТОПЛЬСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
2013-2023 роки

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

на засіданні Вченої ради

МДПУ імені Богдана Хмельницького

24.04.2013 р., протокол № 7

СТРАТЕГІЯ

РОЗВИТКУ

МЕЛІТОПОЛЬСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО

ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

НА 2013-2023 роки

Мелітополь - 2013

ВСТУП

РОЗДІЛ І. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ УНІВЕРСИТЕТУ

- 1.1. Місія університету
- 1.2. Мета розвитку університету
- 1.3. Стратегічні напрями розвитку університету

РОЗДІЛ ІІ. ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ РОЗВИТКУ УНІВЕРСИТЕТУ

РОЗДІЛ ІІІ. МЕХАНІЗМИ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ОСВІТИ УНІВЕРСИТЕТУ

- 3.1. Упорядкування нормативно-правової бази університету відповідно до правових, організаційних, фінансових засад інноваційного розвитку
- 3.2. Удосконалення структури університету
- 3.3. Модернізація змісту освіти
- 3.4. Забезпечення національного виховання та соціалізації студентської молоді
- 3.5. Інформатизація освіти
- 3.6. Посилення кадрового потенціалу освіти
- 3.7. Підвищення ефективності наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності
- 3.8. Фінансове та матеріально-технічне забезпечення розвитку університету
- 3.9. Модернізація системи управління в університеті
- 3.10. Моніторинг та експертиза якості університетської освіти
- 3.11. Міжнародне партнерство

РОЗДІЛ ІV. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ УНІВЕРСИТЕТУ

ВСТУП

Стратегія розвитку Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького визначає теоретично обґрунтовані пріоритети, напрями, завдання й механізми реалізації стратегічної політики університету в галузі науки, освіти та культури, кадрового й соціального, організаційно-управлінського і фінансового забезпечення процесу формування та розвитку всіх суб'єктів культурно-освітнього простору.

Університет як державна установа спирається на положення, що освіта – це стратегічний ресурс соціально-економічного, культурного й духовного розвитку особистості, поліпшення її добробуту, створення умов для самореалізації, сприяння всебічному поступу України, зміцненню її міжнародного авторитету й формування позитивного іміджу.

Розробка стратегії розвитку університету зумовлена необхідністю кардинальних змін, спрямованих на гармонізацію життєдіяльності суб'єктів виховання і навчання шляхом підвищення якості та конкурентоспроможності освіти, виконання стратегічних завдань, що стоять перед національною системою освіти і науки в нових економічних, соціокультурних, світових інтеграційних умовах.

З огляду на визначені пріоритети, найважливішим для університету є виховання людини інноваційного типу мислення та культури, проектування та функціонування культурно-освітнього середовища, у якому узгоджуються завдання інноваційного розвитку освіти із життєвими програмами особистості, потребами суспільства й держави. Якісна освіта – необхідна умова забезпечення сталого демократичного розвитку суспільства, консолідації всіх його інституцій і суб'єктів для гуманізації суспільно-економічних відносин, формування нових життєвих орієнтирів особистості.

Стратегія розвитку університету спирається на основні напрями та шляхи реалізації ідей і положень Національної доктрини розвитку освіти України і визначає провідні орієнтири реформування й модернізації освіти в університеті впродовж найближчих 10-ти років.

РОЗДІЛ I. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ УНІВЕРСИТЕТУ

1.1. Місія університету

Місія Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького як навчального закладу вищої професійної освіти полягає у спрямуванні діяльності суб'єктів освітнього процесу на розвиток освіти, науки і культури на основі генерування й упровадження фундаментальних наукових досліджень за широким спектром природничих, гуманітарних та інших напрямів науки і техніки.

Університет повинен стати науковим, освітнім, культурно-просвітницьким центром міста, регіону та країни. Саме в ньому мають формуватися основні суб'єкти утвердження нового статусу науки й освіти, перебігу суспільних процесів, консолідації політичної єдності та української нації на демократичних засадах, переходу сучасного виробництва на ринкові відносини, а також творці нової духовної атмосфери розвитку культури в національному й загальнолюдському вимірах.

Університет інтегруватиме зусилля науковців і освітян, що спрямовані на змістовну переорієнтацію сучасного навчально-виховного процесу на всебічну, повнофункціональну підготовку майбутнього фахівця, на забезпечення вже сьогодні його життя у глобалізованому інформаційному просторі шляхом створення рівних умов доступу до якісної освіти, освіти крізь життя, через формування людиномірних стратегій життєдіяльності у широкому культурно-освітньому середовищі.

1.2. Мета розвитку університету

Мета розвитку університету на 2013-2023 рр. полягає в забезпеченні вагомого внеску Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького в розвиток освіти, науки, культури на засадах людиномірності та формування особистості, яка усвідомлює свою належність до українського народу, європейської цивілізації і здатна реалізуватися у процесі життєдіяльності.

1.3. Стратегічні напрями розвитку університету

Стратегічними напрямками розвитку університету повинні стати:

- Спрямування культурно-освітніх перетворень в університеті на реалізацію завдань національної стратегії розвитку освіти.
- Імплементация людиномірності у створення й розвиток здоров'язберезувального культурно-освітнього простору університету.
- Модернізація структури, змісту й організаційно-управлінських умов університетської освіти на основі взаємодії особистісних підходів і переорієнтації змісту освіти на цілі сталого розвитку суспільства.
- Побудова ефективної системи національного виховання і соціалізації студентської молоді.
- Розвиток науково-дослідницької діяльності як системи творення, відтворення, трансляції нового знання для підвищення якості освіти та формування інноваційної особистості.

РОЗДІЛ II. ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ РОЗВИТКУ УНІВЕРСИТЕТУ

Основними завданнями розвитку університету визначені такі:

- оновлення законодавчо-нормативної бази системи університетської освіти відповідно до вимог часу;
- створення ефективної інфраструктури та інституцій для реалізації різноманітних освітніх моделей, форм і засобів якісної освіти;
- забезпечення відкритості, культуровідповідності, інноваційності та безперервності освіти;
- спрямування системи цілепокладання, змісту, технологій виховання на розвиток життєздатної гармонійної активної і творчої особистості;
- удосконалення інформаційно-комунікативного та ресурсного забезпечення освітньо-наукового процесу відповідно до викликів інформаційного суспільства.
- створення системи науково-обґрунтованої та ефективної експертизи й моніторингу якості освіти;
- формування та впровадження принципово нових норм та ідеалів, способів, форм та інструментарію науково-освітніх технологій;
- забезпечення соціо-правових гарантій суб'єктів освітнього процесу;
- розроблення механізму входження університету до міжнародного науково-освітнього середовища, сприяння культурному зростанню свідомого громадянина;
- створення гнучкої демократичної системи освітнього менеджменту в університеті, що забезпечить його інтенсивний розвиток і підготовку управлінців нової генерації для сфери освіти.

РОЗДІЛ III. МЕХАНІЗМИ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ОСВІТИ УНІВЕРСИТЕТУ

3.1. Упорядкування нормативно-правової бази університету відповідно до правових, організаційних, фінансових засад інноваційного розвитку

- Поліпшення чинних нормативно-правових положень і підготовка нових, зокрема:
  - удосконалення структури університету відповідно до міжнародної стандартної класифікації та законів України «Про освіту», «Про вищу освіту (нова редакція)»; «Про професійно-технічну освіту (нова редакція)»; «Про внесення змін до Закону України «Про охорону дитинства», «Про професійний розвиток» тощо;
  - розроблення пакету нормативно-правових документів щодо підготовки молодших спеціалістів на базі університету;
  - розроблення, затвердження й упровадження в освітню діяльність університету положень про післядипломну освіту науково-педагогічних працівників, про дистанційну форму навчання, про визначення рейтингу науково-педагогічних працівників.
- Розроблення методики та науково обгрунтованого прогнозування ринку праці з урахуванням програм розвитку міста, регіону, країни.
- Підготовка нормативно-правових актів із питань бібліотечно-інформаційного забезпечення суб'єктів навчально-виховного процесу.
- Затвердження правових актів:
  - щодо правових та економічних механізмів стимулювання роботодавців та інвесторів із метою участі останніх у зміцненні навчально-матеріальної бази університету;
  - щодо вдосконалення нормативно-правової бази з пріоритетних напрямів забезпечення життєдіяльності університету, зокрема з

питань адміністрування та управління, проведення експертизи, моніторингу та оцінювання якості освіти;

– щодо матеріально-технічного та інформаційно-комунікаційного забезпечення діяльності університету;

– правового захисту освітніх інновацій і результатів науково-педагогічної діяльності як об'єктів інтелектуальної власності;

– механізмів забезпечення соціальних гарантій для працівників університету.

3.2. Удосконалення структури університету

Розбудова сучасної структури освітньої діяльності університету має забезпечити оптимальні умови для його функціонування та розвитку, реалізації різноманітних освітніх моделей, інтеграції освітньої, наукової, методичної, виховної та просвітницької роботи, що уможливить надання громадянам якісних освітніх послуг, вільний освітній вибір і культурне зростання.

Удосконалення структури передбачає:

- упорядкування нормативно-правової бази університету й змісту університетської освіти відповідно до науково-освітніх стандартів;
- розроблення наукових підходів щодо оптимізації структурування університету;
- урізноманітнення моделей організації освіти, створення науково-освітніх інститутів, центрів, комітетів тощо.
- участь у системному реформуванні структури вищої освіти через упровадження її рівнів: освітньо-кваліфікаційних – молодший спеціаліст, бакалавр, магістр; освітньо-наукового – доктор філософії; наукового – доктор наук;
- розширення організаційно-правових основ функціонування підготовчих відділень у складі університету;

- розбудова системи освіти дорослих відповідно до запитів народного господарства, потреб педагогічних і науково-педагогічних кадрів і післядипломної педагогічної освіти на базі університету;
- розширення мережі баз практик і стажування студентів університету як основи підвищення якості освіти й зростання майстерності учасників практик.

3.3. Модернізація змісту освіти

Зміст освіти забезпечує інноваційний розвиток університету. Упорядкування змісту відповідно до європейських і світових стандартів передбачає:

- участь у розробці та впровадженні оновленого Базового компонента дошкільної освіти, нових державних стандартів загальної середньої, професійно-технічної, вищої та післядипломної освіти на основі Національної рамки кваліфікацій;
- узгодження освітньо-кваліфікаційних характеристик і навчальних програм із професійними кваліфікаційними вимогами;
- модернізацію навчальних планів, програм, підручників, навчальних посібників відповідно до оновлених державних стандартів;
- створення інтегрованих навчальних планів, освітньо-наукових програм навчальних закладів регіону для забезпечення неперервної освіти;
- забезпечення оптимального співвідношення у змісті освіти інваріантної та варіативної частин;
- збалансування суспільно-гуманітарного, природничо-математичного, технологічного та оздоровчого складників професійної підготовки майбутніх фахівців;
- розвантаження навчальних планів і програм шляхом диференціації та інтеграції їх змісту, розширення міжпредметних зв'язків, вилучення

другорядного й надмірно спрощеного матеріалу, заміна його методологічним пошуком алгоритмів розв'язання професійних і життєвих проблем;

- упорядкування норм навчального навантаження викладачів університету відповідно до українського законодавства та орієнтації на європейські стандарти навчання;
- розроблення на основі моніторингу ринку праці в регіоні маркетингової програми щодо підготовки кваліфікованих фахівців за науково-освітнім профілем університету;
- оновлення змісту підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації педагогічних працівників для професійно-технічних навчальних закладів, професійних коледжів і загальноосвітніх закладів.

3.4. Забезпечення національного виховання та соціалізації студентської молоді

Пріоритетом національної політики університету має бути забезпечення правового, громадянського, патріотичного, морального, трудового виховання студентської молоді, формування її соціальної активності, відповідальності й толерантності, здорового способу життя, .

Реалізація цих завдань передбачає:

- переорієнтацію пріоритетів діяльності колективу університету на послідовну демократизацію та гуманізацію навчально-виховного процесу, на загальнолюдські цінності та смисли;
- розроблення та реалізацію Концепції національно-патріотичного виховання в університеті;
- розроблення та реалізацію Концепції гармонізації культурно-освітнього простору суб'єктів навчально-виховного процесу університету;
- забезпечення відповідності змісту і якості виховання актуальним проблемам і перспективам розвитку особистості, суспільства, держави;

- взаємодію університету з освітніми установами, органами управління освітою, дитячими й молодіжними громадськими організаціями, широкими верствами суспільства, місцевою громадою, бізнесовими структурами, національно-культурними об'єднаннями, релігійними конфесіями з метою розвитку й соціалізації молоді;
- розроблення цілісної системи діагностування та психолого-педагогічного супроводу розвитку обдарованої молоді, забезпечення умов для її соціалізації;
- розроблення програми превентивного виховання молоді в системі університетської освіти;
- створення інваріантних моделей змісту виховання в університеті з урахуванням сучасних соціокультурних ситуацій, регіональних аспектів, цінностей загальнолюдського та національного виховання;
- посилення емоційного впливу літератури та мистецтва на виховання й розвиток повноцінної особистості фахівця;
- створення на місцевому телебаченні низки навчально-пізнавальних передач для молоді з науково-технічного, еколого-натуралістичного, правового, етичного, естетичного, туристсько-краєзнавчого та інших напрямів формування культурної молоді;
- упровадження програм підготовки молоді до подружнього життя та формування відповідального батьківства;
- формування здорового способу життя як складника виховання, збереження й зміцнення здоров'я молоді, забезпечення її збалансованого харчування тощо;
- удосконалення фізкультурно-оздоровчої та спортивно-масової роботи в університеті та його підрозділах (збільшення кількості спортивних гуртків, секцій і клубів з обов'язковим кадровим, фінансовим, матеріально-технічним забезпеченням їхньої діяльності);

- оновлення методології валеологічного супроводу всього процесу навчання студентів, враховуючи їх різні психо-фізичні та освітні можливості;
- посилення експертизи засобів масової інформації у справі виховання й розвитку молоді, недопущення шкідливого інформаційно-психологічного впливу засобів медіаіндустрії на молодь;
- створення системи психолого-педагогічної та медико-соціальної підтримки та реабілітації студентської сім'ї;
- розроблення експертної діагностики, критеріїв оцінювання якості й результативності виховної діяльності університету.

3.5. Інформатизація освіти

Провідним напрямом розвитку університету є впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, що забезпечують удосконалення навчально-виховного процесу, доступність та ефективність освітніх послуг, життєдіяльність молоді в інформаційному суспільстві, що досягається:

- забезпеченням поступової інформатизації науки, освіти, спрямованої на задоволення освітніх інформаційних і комунікаційних потреб учасників навчально-виховного процесу;
- формуванням і впровадженням культури інформаційно-освітнього середовища в університетську освіту;
- застосуванням у навчально-виховному процесі й бібліотечній справі інформаційно-комунікаційних технологій паралельно із традиційними способами та засобами трансляції наукового знання;
- розробленням індивідуальних модульних навчальних програм різних рівнів складності залежно від конкретних потреб, а також випуском електронних підручників, навчальних посібників та електронних версій методичного і практичного супроводу навчання і виховання;

- створенням інформаційної системи підтримки культурно-освітнього процесу, спрямованого на реалізацію її основних функцій (забезпечення навчання, соціалізація, внутрішній контроль за виконанням освітніх стандартів тощо);
- забезпеченням навчально-виховного процесу комп'ютерними комплексами, мультимедійним обладнанням і корекційними комп'ютерними програмами відповідно до акредитаційних вимог;
- оновленням парку комп'ютерної техніки;
- участю в розвитку мережі електронних бібліотек на всіх рівнях освіти;
- створенням в університеті системи дистанційного навчання, зокрема для студентів заочної форми навчання, а також осіб з обмеженими можливостями, які перебувають на тривалому лікуванні;
- забезпеченням навчально-виховного процесу засобами інформаційно-комунікаційних технологій, доступу студентів університету до ресурсу Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського й мережі освітянських бібліотек НАПН України та МОН України;
- створенням системи інформаційно-аналітичного забезпечення у сфері управління університету, інформаційно-технологічного забезпечення експертизи та моніторингу якості освіти.

3.6. Посилення кадрового потенціалу освіти

Сучасний розвиток суспільства потребує вдосконалення системи освіти педагогічних і науково-педагогічних працівників відповідно до умов соціально орієнтованої економіки та входження України до європейського і світового освітнього співтовариства, що передбачає:

- забезпечення освітнього процесу в університеті висококваліфікованими педагогічними й науково-педагогічними кадрами;

- упорядкування змісту фундаментальної, психолого-педагогічної, науково-методичної, інформаційної, практичної та соціально-гуманітарної підготовки педагогічних і науково-педагогічних працівників відповідно до вимог інформаційного суспільства та змін, що відбуваються в соціально-економічній, духовній, гуманітарній сферах, а також в інноваційному розвитку університету;
- модернізацію навчальної діяльності університету, спрямування підготовки педагогічних і науково-педагогічних працівників на інтеграцію традиційних педагогічних і новітніх інформаційно-комунікаційних технологій навчання, а також на створення нового покоління підручників, навчальних посібників і дидактичних засобів;
- упровадження двоциклової підготовки педагогічних працівників за освітньо-кваліфікаційними рівнями «бакалавр» і «магістр» і забезпечення мобільності педагогів і викладачів університету у європейському просторі;
- реформування та оптимізація інфраструктури університету, перебудова його діяльності на основі впровадження людиномірності у процес організації неперервної освіти;
- упровадження для керівних кадрів університету та атестації керівників як управлінців системи підготовки з освітнього менеджменту;
- формування контингенту студентів з урахуванням об'єктивної прогнозованої потреби в кадрах на регіональному та державному рівнях. Для профорієнтаційної роботи з учнівською молоддю з метою виявлення її готовності до педагогічної діяльності передбачається урізноманітнення форм довузівської підготовки;
- забезпечення працевлаштування випускників університету на умовах, визначених тристоронньою угодою: «випускник – вищий навчальний заклад – роботодавець»;

- надання соціальних гарантій учасникам навчального процесу відповідно до чинного законодавства й удосконалення системи оплати праці педагогічних, науково-педагогічних працівників, спеціалістів та інших працівників закладів і установ освіти;
- стимулювання якісної науково-педагогічної праці на підставі об'єктивної її оцінки згідно з вимогами кваліфікаційних характеристик і системи визначення рейтингів;
- забезпечення умов для повноцінного відтворення працездатності науково-педагогічних працівників.

3.7. Підвищення ефективності наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності

Сучасна філософія освіти й оновлена стратегія реформування освітньої сфери потребують принципово нових наукових досліджень, обґрунтованого і послідовного впровадження новітніх науково-педагогічних технологій, раціональних та ефективних підходів до організації наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності у сфері освіти. Цей механізм передбачає:

- імплементацію рекомендацій Нової стратегічної програми європейського співробітництва в галузі освіти й навчання «Освіта і навчання – 2020», спрямованої на розбудову інформаційно-орієнтованих європейських суспільств і перетворення освіти крізь життя на реальність для всіх громадян;
- надання розвитку науки та науково-технічного потенціалу освіти пріоритетного значення, залучення професорсько-викладацького складу університету до участі в перспективних наукових проектах, що фінансуються з державного бюджету;
- осучаснення тематики провідних напрямів наукових досліджень в університеті та його наукових установах; відбір на конкурсних засадах

проектів комплексних наукових досліджень і розробок, що здійснюються за кошти державного бюджету, а також додаткових інвестицій, і виконання таких проектів;

- створення ефективної системи методологічного, науково-методичного супроводу модернізації національної освіти, прогнозування тенденцій інноваційного розвитку університету з використанням результатів моніторингових досліджень;
- здійснення практикоорієнтованих психолого-педагогічних досліджень з актуальних проблем розвитку освіти: застосування нових концептуально-методологічних підходів до створення державних стандартів освіти нового покоління; розроблення інваріантного складника навчання з кожного предмета на основі комплементарності підходів до навчання й урахування норм психофізичного розвитку людини;
- розроблення ефективних моделей для розвитку молоді з особливими потребами шляхом осучаснення науково-методичного забезпечення змісту корекційної та інклюзивної освіти;
- створення нормативно-правового, методологічного, науково-методичного, навчально-технічного забезпечення оцінювання якості й результативності навчальної та виховної діяльності університету, системи консультивання, підготовки наукових експертів серед фахівців-науковців;
- створення системи мотивацій, стимулювання та заохочення інноваційної діяльності, розроблення нових концептуальних моделей удосконалення освітньої політики університету та запобігання негативним наслідкам інноваційної діяльності у сфері освіти.

3.8. Фінансове та матеріально-технічне забезпечення розвитку університету

Фінансове та матеріально-технічне забезпечення освітньої галузі має створити передумови для здобуття майбутніми фахівцями якісної освіти відповідно до сучасних запитів кожної особистості та потреб сталого розвитку держави. Це досягається за таких умов:

- забезпечення фінансування пріоритетного напрямку діяльності університету та переходу у фінансуванні від принципу отримання його до принципу формування бюджету залежно від чисельності контингенту студентів і вартості навчання одного студента, встановлення обсягів фінансування відповідно до норм, гарантованих законодавством, поступове збільшення їх до середніх показників європейських держав;
- оптимального й цільового використання переваг ринкової економіки та сучасних технологій для досягнення інноваційного розвитку університету та виконання ним основних функцій;
- багатоканального фінансування університету шляхом упровадження системи субсидій, грантів, кредитів, їх поєднання та диференціації відповідно до категорій отримувачів цих коштів;
- розроблення нормативів платних освітніх послуг у системі університету;
- участі у формуванні сучасної системи нормування та оплати праці у галузі освіти, виконання вимог чинного законодавства щодо встановлення рівня заробітної плати;
- фінансового забезпечення процесу розроблення, виготовлення й постачання університетом сучасного обладнання, засобів навчання, підручників і навчальних посібників, програмно-методичних матеріалів для здійснення навчально-виховного процесу в обсязі, передбаченому державними освітніми стандартами;

- збільшення асигнувань на науково-дослідницьку та експериментальну діяльність в університеті, підвищення соціального статусу наукових і науково-педагогічних працівників;
- створення комплексу наукових, проектних, навчально-методичних і освітньо-експериментальних установ, інститутів, підприємств, діяльність яких спрямовується на проведення наукових досліджень із питань модернізації та експериментальної перевірки нових, оновлених навчальних засобів і обладнання;
- комплектування фонду бібліотеки університету вітчизняною та зарубіжною літературою, електронними базами даних;
- збереження й розвиток соціальних об'єктів університету, їх матеріально-технічного оснащення для охорони здоров'я працівників і студентів університету, організації культурно-розвивальної діяльності учасників навчально-освітнього процесу;
- розвитку будівництва та реконструкцій приміщень університету, їх вчасного ремонтування, забезпечення матеріально-технічних і санітарно-гігієнічних умов організації навчально-виховного процесу;
- розроблення механізмів стимулювання та заохочення бізнесменів, роботодавців, фізичних і юридичних осіб до участі в розвитку університету, зміцнення його матеріально-технічної бази;
- вироблення ефективного адміністративного й фінансового менеджменту, режиму економії видатків на освіту, енергоощадних технологій і використання їх у практиці університету.

3.9. Модернізація системи управління в університеті

Створенню гнучкої, цілеспрямованої, ефективної системи управління університетською освітою, що забезпечує її інтенсивний розвиток, сприяють:

- участь в оптимізації державних управлінських структур, децентралізація управління освітою, перерозподіл функцій і повноважень між центральними й регіональними органами управління освітою, органами місцевого самоврядування й навчальними закладами;
- оптимізація процесу вибору і призначення керівників підрозділів університету;
- участь у розробленні системи заходів (нормотворчих, науково-методичних, фінансово-економічних та ін.), спрямованих на впровадження ідеї автономії навчального закладу, розширення його прав і можливостей щодо фінансової самостійності;
- апробація і впровадження різних моделей освітнього менеджменту в університеті, перехід до програмно-цільового управління;
- подолання бюрократизації в системі управління університетом, упорядкування контрольно-експертних функцій учених рад, ректорату, деканатів і кафедр;
- здійснення професійної підготовки компетентних менеджерів освітньої галузі, формування управлінців нової генерації, здатних мислити та діяти системно в умовах кризового стану суспільства, приймати управлінські рішення в будь-яких сферах діяльності, ефективно використовувати наявні ресурси;
- упровадження нових ефективних форм підвищення кваліфікації працівників;
- вироблення ефективних механізмів створення й управління культурно-освітнім простором, що передбачає взаємодію університету з органами

управління освітою, сім'єю, культурно-просвітницькими установами, дитячими й молодіжними громадськими організаціями;

- розроблення та підтримка інноваційних підходів до вдосконалення окремих підсистем університетської освіти (фінансової, організаційної, нормативно-правової тощо);
- розвиток автоматизації управління освітнім процесом університету.

3.10. Моніторинг та експертиза якості університетської освіти

Ефективність реалізації управління освітою здебільшого залежить від того, наскільки система експертизи, моніторингу й оцінки якості освіти відповідає життєвим програмам особистості, цілям і завданням державної освітньої політики України і наскільки управлінські рішення є адекватними результатам і рекомендаціям моніторингових досліджень, у яких ураховується регіональна специфіка.

Перспективними і продуктивними діями та заходами мають стати:

- розроблення Концепції експертизи, моніторингу й оцінювання якості освіти;
- проведення фундаментальних і прикладних досліджень у галузі методології освітніх вимірювань, оцінювання результативності освітньої політики університету;
- розроблення моделі проведення моніторингових досліджень для різних рівнів управління (університетського, регіонального, національного);
- здійснення моніторингу якості ресурсного забезпечення освітніх процесів та його результатів;
- розроблення системи критеріїв і показників якості роботи науково-педагогічних працівників;
- участь у міжнародних порівняльних дослідженнях якості освіти (TIMSS, PISA, PIRLS тощо);

- участь у створенні розгалуженої мережі регіональних центрів моніторингу якості освіти;
- модернізація та оновлення системи освітньої статистики;
- забезпечення органів управління, учасників навчально-виховного процесу достовірною інформацією про умови та результативність роботи університету;
- оприлюднення результатів експертизи та моніторингу якості освіти в університетських інформаційних джерелах;
- розроблення та виконання державних, галузевих, регіональних програм, комплексних планів дій за підтримки органів виконавчої влади, суспільства та громадськості;
- забезпечення виконання завдань і заходів державних цільових соціальних програм, зокрема впровадження у навчально-виховний процес інформаційно-комунікаційних технологій «Сто відсотків», відновлення дії державної програми «Вчитель»;
- участь у розробленні нових державних програм, зокрема:
  - превентивного виховання дітей і молоді в системі освіти України;
  - забезпечення розвитку та соціалізації дітей і молоді;
  - інформатизації та комп'ютеризації професійно-технічних навчальних закладів;
  - моніторингу якості загальної середньої, професійно-технічної та вищої освіти;
  - розвитку мережі освітянських бібліотек як складника інформаційного ресурсу національної освіти;
  - розвитку фізичної культури та спорту;
  - забезпечення житлом педагогічних і науково-педагогічних працівників;
  - програми «Навчальне приладдя»;
  - програми «Наука в університетах» тощо.

3.11. Міжнародне партнерство

Міжнародне партнерство університету в межах стратегії його розвитку передбачає:

- укладання та реалізацію угод про співробітництво в галузі освіти і науки з освітніми установами інших держав;
- організацію освітніх і наукових обмінів студентами, педагогічними та науково-педагогічними працівниками та їх стажування й навчання за кордоном;
- розширення участі суб'єктів університету в різних проектах і програмах міжнародних організацій (програми Темпус, Еразмус Мундус, Жан Моне та інші);
- вивчення зарубіжного досвіду модернізації системи освіти, зокрема системи професійного зростання в рамках концепції «Освіта крізь життя»;
- проведення спільних наукових досліджень з актуальних проблем розвитку освіти та інших галузей господарства;
- проведення міжнародних наукових конференцій, семінарів, симпозіумів тощо;
- навчання іноземних громадян та осіб без громадянства в університеті;
- забезпечення освітньо-культурних потреб української діаспори;
- проведення спільних конкурсів, фестивалів, форумів тощо на основі співробітництва з міжнародними центрами дітей та юнацтва;
- створення міжнародних волонтерських груп для відновлення пам'яток культури;
- розроблення віртуальних програм для поглибленого вивчення іноземних мов;
- участь у роботі європейських шкіл здоров'я та розширення їх мережі.

РОЗДІЛ IV. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ УНІВЕРСИТЕТУ

Вірогідними результатами реалізації основних завдань стратегії розвитку університету можуть бути визначені такі:

- створення в університеті системи освіти нового покоління, що, з одного боку, уможливить повноту реалізації функцій якісної освіти, культурного зростання, а з іншого – забезпечить випереджувальний загальноцивілізаційний розвиток інноваційної людини відповідно до вимог часу;
- розроблення ефективної системи забезпечення розвитку майбутнього фахівця – представника покоління інформаційної епохи та формування його як соціально і фізично зрілої, духовно творчої особистості, громадянина України і світу;
- підвищення якості результатів навчання і виховання випускників університету, їх конкурентоспроможності на засадах інтеграції людиномірності, фундаментальності та практичної спрямованості навчальних програм і виховних проектів в університетській освіті;
- створення збалансованої законодавчої бази університету, що регулює та забезпечує ефективність реалізації стратегічних напрямів його розвитку та результативне функціонування всіх підсистем;
- розроблення позитивних зразків інноваційної діяльності професорсько-викладацького складу університету, поширення досвіду успішного реформування його підрозділів і забезпечення необхідних науково-методичних, організаційних, матеріально-технічних умов;
- підготовка та виховання науково-педагогічних кадрів, здатних організувати навчально-виховний процес на засадах інноваційних підходів і постійного творчого професійного зростання;

- визначення й унормування змісту навчально-виховної, науково-дослідної, науково-методичної та організаційно-управлінської діяльності науково-педагогічних працівників університету, які генерують, відтворюють і транслюють знання та життєві смисли, забезпечуючи зростання культурного рівня студентів;
- створення соціально й духовно сприятливих умов для здобуття університетської освіти, що відповідає потребам і життєвим орієнтирам майбутніх фахівців;
- інституювання та функціонування інфраструктур в університеті, що опікуються підтримкою наукової та інноваційної діяльності, популяризують і реалізують освітні інновації відповідно до запитів і проблем розвитку особистості й суспільства;
- упровадження дієвої системи ресурсного забезпечення університетської освіти;
- формування економічно сприятливих умов для професійного вдосконалення та творчості всіх суб'єктів освітнього процесу, надання їм соціально-правових гарантій, підвищення їх соціального статусу та оптимізації життя у кризових ситуаціях;
- забезпечення широкої підтримки науково-освітньої, культурно-просвітницької діяльності університету як провідного центру культурно-освітнього середовища міста, регіону, країни.

Реалізація стратегії дасть змогу підвищити якість вітчизняної освіти, сприятиме її інноваційному розвитку відповідно до світових стандартів і культурно-цивілізаційних вимог; істотному зростанню інтелектуального, культурного, духовно-морального потенціалу особистості та суспільства; відчутними позитивними зрушеннями в соціально-економічному та політичному житті країни, розвитку науки, культури, духовності.